EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

13. jaanuar 2005 *

Kohtuasjas C-126/04,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel College van Beroep voor het bedrijfsleven'i (Madalmaad) 18. veebruari 2004. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 8. märtsil 2004, menetluses

Heineken Brouwerijen BV

versus

Hoofdproductschap Akkerbouw,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts (ettekandja) ning kohtunikud E. Juhász ja M. Ilešič,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

kohtujurist: C. Stix-Hackl,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— Heineken Brouwerijen BV, esindaja: *advocaat* H. Bronkhorst,

— Kreeka valitsus, esindajad: V. Kontolaimos ja E. Svolopoulou,

— Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Balta ja K. Michoel,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: F. Clotuche-Duvieusart ja D. W. V. Zijlstra,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada asi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 14. juuni 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1269/1999 ja 24. aprilli 2001. aasta määruse (EÜ) nr 822/2001, millega avatakse ühenduse tariifikvoot CN-koodi 1003 00 alla kuuluva õlleodra puhul (vastavalt EÜT L 151, lk 1 ja EÜT L 120, lk 1) kehtivust, samuti nõukogu 30. juuni 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 1766/92 teraviljaturu ühise korralduse kohta (EÜT L 181, lk 21), mida on muudetud nõukogu 22. detsembri 1994. aasta määrusega (EÜ) nr 3290/94 põllumajandussektoris mitmepoolsete kaubandusläbirääkimiste Uruguay voorus sõlmitud lepingute rakendamiseks vajalike kohanduste ja üleminekukorralduste kohta (EÜT L 349, lk 105; ELT eriväljaanne 11/21, lk 432; edaspidi „määrus nr 1766/92"), artikli 10 tõlgendamist, ning komisjoni 15. oktoobri 2001. aasta määruse (EÜ) nr 2023/2001, millega määratakse kindlaks teraviljasektori imporditollimaksud (EÜT L 273, lk 18), sätete tõlgendamist.

2 Käesolev taotlus esitati kohtuvaidluses Heineken Brouwerijen BV (edaspidi „Heineken") ja Hoofdproductschap Akkerbouw (põllumajandustoodete turustamise keskasutus, edaspidi „HPA") vahel Heinekeni poolt ühendusse imporditud õlleodra pealt tasumisele kuuluvate imporditollimaksude kohta.

Õiguslik raamistik

3 Määruse nr 1766/92 artiklis 1 on oder mainitud CN-koodi 1003 00 all toodete hulgas, mis kuuluvad teraviljaturu ühise korralduse sätete alla.

4 Määruse nr 1766/92 artikkel 10 sätestab:

„1. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse artiklis 1 loetletud toodete puhul ühise tollitariifistiku tollimaksumäärasid.

2. Olenemata lõikest 1 võrdub CN-koodi [...] 1003 [...] alla kuuluvate toodete [...] imporditollimaks nende toodete suhtes impordil kohaldatava sekkumishinnaga ning seda suurendatakse 55% võrra, miinus kõnealuse kaubasaadetise suhtes kehtiv CIF-impordihind. See tollimaks ei tohi siiski ületada ühise tollitariifistiku alusel arvutatud tollimaksumäära.

[...]"

5 Määrus nr 2023/2001 kehtestab teraviljasektori imporditollimaksud.

6 Komisjoni 28. juuni 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1249/96 määruse nr 1766/92 rakenduseeskirjade kohta teraviljasektori imporditollimaksude osas (EÜT L 161, lk 125; ELT eriväljaanne 02/07, lk 183) 1. juulini 2003 kehtinud redaktsiooni artikli 2 lõige 5 sätestab:

„Imporditollimaksu vähendatakse kindla summa võrra

[...]

— õlleodra [...] puhul 8 [eurot] tonni kohta [...],

tingimusel, et importija tõendab, et lisaks toote normaalhinnale on makstud kvaliteedilisatasu.

[...]"

7 Määruse nr 1269/1999 artikkel 1 sätestab:

„1. Aastateks 1999 ja 2000 avatakse ühenduse aastane tariifikvoot 50 000 tonni CN-koodi 1003 00 alla kuuluva kõrgema klassi odra suhtes, mis on ette nähtud teatava pöögipuitu sisaldavates vaatides laagerduva õlle valmistamiseks kasutatavate linnaste tootmiseks.

2. Kvoodi suhtes kohaldatav ühise tollitariifistiku maksumäär on 50% importimispäeval kehtivast täielikust tollimaksumäärast, ilma õlleodra suhtes kohaldatava vähendamiseta."

8 Määruse nr 822/2001 artiklis 1 on aastateks 2001 ja 2002 samuti avatud samasugune ühenduse tariifikvoot „50 000 tonni CN-koodi 1003 00 alla kuuluva kõrgema klassi odra suhtes, mis on ette nähtud teatava pöögipuitu sisaldavates vaatides laagerduva õlle valmistamiseks kasutatavate linnaste tootmiseks."

9 Määruste nr 1269/1999 ja nr 822/2001 esimene ja teine põhjendus on sõnastatud järgmiselt:

„(1) ühendus on vastavalt GATT-i [(Üldine tolli- ja kaubanduskokkulepe)] artikli XXIV lõikele 6 toimunud läbirääkimiste tulemusena kohustunud uurima probleeme, mida on täheldatud, kui tüüpilise hinna süsteemi rakendamine teravilja puhul tundub takistavat kaubandust; teatavate õlleodra partiide puhul on esinenud takistusi;

(2) selliste takistuste kõrvaldamiseks tuleks [...] avada ühenduse tariifikvoot CN-koodi 1003 00 alla kuuluva õlleodra suhtes."

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

10 Heineken on rahvusvahelise haardega ettevõtja, kes tegutseb õlle tootmise ja müügi sektoris.

11 Oma 25. oktoobri 2001. aasta otsusega nõudis HPA Heinekenilt 254,82 euro tasumist selle ettevõtja poolt 15 177 kg õlleodra importimise eest tasumisele kuuluvate imporditollimaksudena. Heinekeni selle otsuse vastu esitatud vastuväide lükati HPA 28. oktoobri 2002. aasta otsusega tagasi.

12 Heineken esitas viimase otsuse peale College van Beroep voor het bedrijfsleven'ile hagi. Kuna tootjad nagu Heineken, kes ei valmista pöögipuitu sisaldavates vaatides laagerduvat õlu, ei saanud kasutada määrustega nr 1269/1999 ja nr 822/2001 aastateks 1999 ja 2002 avatud imporditollimakse, tahab see kohus teada, kas kõnealused ühenduse õigusnormid on diskrimineerivad.

13 Neil asjaoludel otsustas College van Beroep voor het bedrijfsleven kohtuliku arutamise peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas määrused [...] nr 1269/1999 ja nr 822/2001 [...], milles on sätestatud ühenduse tariifikvoodid vaid pöögipuitu sisaldavates vaatides laagerduva õlle

valmistamiseks ette nähtud odra importimisele, on kooskõlas EÜ artikli 34 lõike 2 teises lõigus sätestatud tootjate igasuguse diskrimineerimise keeluga?

2. Kas eespool nimetatud määruste kehtetuse korral tuleneb määruse nr 1766/92 [...] artikli 10 lõike 2, määruse [...] nr 2023/2001 [...] ning määruse [...] nr 2023/2001 [...] koostoimest siiski kohustus kehtestada imporditollimaks CN-koodi 1003 00 alla kuuluva kõrgema klassi odra suhtes, mis on ette nähtud linnastest toodetud õlle valmistamiseks?"

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

14 Heineken märgib, et aastateks 1999 ja 2002 on määrustega nr 1269/1999 ja nr 822/2001 avatud ühenduse tariifikvoodid vaid CN-koodi 1003 00 alla kuuluva kõrgema klassi odra suhtes, mis on ette nähtud teatud sorti õlle tootmiseks. Kõnealuste määrustega on rikutud EÜ artikli 34 lõike 2 teist lõiku, kuna nende tulemuseks on teatava pöögipuitu sisaldavates vaatides laagerduva õlle valmistamiseks ette nähtud odra ja teistel meetoditel toodetava õlle valmistamiseks ette nähtud odra põhjendamatu erinev kohtlemine.

15 Kreeka valitsus, nõukogu ja komisjon leiavad seevastu, et määrused nr 1269/1999 ja nr 822/2001 ei riku diskrimineerimise keelu põhimõtet. Tegelikult on imporditollimaksude avamisega odra suhtes, mis on ette nähtud teatava pöögipuitu sisaldavates

vaatides laagerduva õlle valmistamiseks kasutatavate linnaste tootmiseks, ühest küljest arvestatud ühenduse turu varustamise ning selle tasakaalus hoidmise vajadustega. Teisest küljest, erinevat sorti õlle valmistamiseks ette nähtud odra erinev kohtlemine on objektiivselt põhjendatud.

16 Tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on EÜ artikli 34 lõike 2 teine lõik, milles on kehtestatud igasuguse diskrimineerimise keeld ühise põllumajanduspoliitika valdkonnas, vaid võrdsuse üldpõhimõtte täpsustav väljendus, mille kohaselt ei tohi sarnaseid olukordi kohelda erinevalt ning erinevaid olukordi sarnaselt, välja arvatud, kui selline erinev kohtlemine on objektiivselt põhjendatud (vt eelkõige 20. septembri 1988. aasta otsus kohtuasjas 203/86: Hispaania *v.* nõukogu, EKL 1988, lk 4563, punkt 25; 17. aprilli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-15/95: EARL de Kerlast, EKL 1997, lk I-1961, punkt 35; 13. aprilli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-292/97: Karlsson jt, EKL 2000, lk I-2737, punkt 39, ja 6. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas C-14/01: Niemann, EKL 2003, lk I-2279, punkt 49).

17 Käesolevas asjas, kooskõlas määruse nr 1766/92 artikli 10 lõikega 2, arvutatakse teraviljade imporditollimaksud, tuginedes ühelt poolt sekkumishinnale ning teiselt poolt tüüpilisele impordi hinnale, mis määratakse kindlaks maailmaturu noteeringute alusel.

18 Siiski, nagu määruste nr 1269/1999 ja nr 822/2001 esimesest ja teisest põhjendusest selgub, tekitas „tüüpilise hinna" süsteem kaubandustakistusi.

19 Nõukogu ja komisjon selgitavad seoses sellega, et imporditollimaksud, mida kohaldatakse nii sööda- kui õlleodra suhtes, arvutatakse — õlleodra suhtes eraldi

kehtivate hinnanoteeringute puudumisel — Minneapolise (Ameerika Ühendriigid) teraviljabörsil kehtivate söödaodra hinnanoteeringute abil. Kuna õlleodra hind on söödaodra hinnast tunduvalt kõrgem, teeb määruse nr 1766/92 artikli 10 lõikes 2 ette nähtud arvutusviis õlleodra importimise praktiliselt võimatuks. Määruse nr 1249/96 artikli 2 lõikes 5 ette nähtud maksude vähendamine pole tegelikult osutunud piisavaks odra importimist mõjutavate kaubandustakistuste kõrvaldamiseks.

20 Määruste nr 1269/1999 ja nr 822/2001 esimesest ja teisest põhjendusest tuleneb, et imporditollimaksude avamine on mõeldud eelkõige nende kaubandustakistuste kõrvaldamiseks, millele Ameerika Ühendriigid on ühenduse GATT-ist tulenevatele kohustustele viidates vastu vaielnud.

21 Seoses määrustega nr 1269/1999 ja 822/2001 avatud ühenduse tariifikvootide ulatuse piiramisega märgivad nõukogu ja komisjon, et õlleotra on ühenduses piisavas koguses, välja arvatud pöögipuitu sisaldavates vaatides õlle valmistamiseks kasutatavat otra, mida tuleb importida Ameerika Ühendriikidest. Pöögipuitu sisaldavates vaatides laagerduva õlle tootjad sõltuvad seega õlleodra importimisest kolmandatest riikidest, samal ajal kui teised ühenduse tootjad leiavad ühendusest kergesti õlleotra, mida neil on vaja oma õlle tootmiseks. Kuna imporditollimaksud on liiga kõrged selleks, et jätkata ühenduses pöögipuitu sisaldavates vaatides laagerduva õlle tootmist ning määruse nr 1249/96 artikli 2 lõikes 5 ette nähtud maksude vähendamisest ei piisa pöögipuitu sisaldavates vaatides õlle valmistamiseks kasutatava odra importimist mõjutavate kaubandustakistuste kõrvaldamiseks, oli objektiivselt põhjendatud imporditollimaksude avamine ainult sellise õlle valmista-

miseks kasutatava odra puhul. Määrused nr 1269/1999 ja nr 822/2001 tasakaalustavad sel viisil ühenduse GATT-ist tulenevaid kohustusi ning teraviljaturu ühist korraldust, kindlustades sellist tüüpi odra ühendusesisest pakkumist, mida ühenduse turul ei toodeta ning mille hind kõnealuste tariifikvootide puudumisel oleks ülemäära kõrge.

22 Järelikult määrustega nr 1269/1999 ja 822/2001 avatud ühenduse tariifikvootide kohaldamisala piiramine on objektiivselt põhjendatud ühelt poolt teatava pöögipuitu sisaldavates vaatides laagerduva õlle valmistamiseks kasutatavate linnaste tootmiseks ette nähtud odra ning teiselt poolt teistsuguse õlle valmistamiseks ette nähtud odra vaheliste erinevustega.

23 Eespool esitatud põhjendustest tuleneb, et esimese küsimuse uurimisel ei selgunud ühtegi fakti ega tingimust, mis mõjutaks määruste nr 1269/1999 ja nr 822/2001 kehtivust.

Teine küsimus

24 Teine küsimus puudutab määruse nr 1766/92 artikli 10 lõike 2 ja määruse nr 2023/2001 sätete tõlgendamist nende koostoimes, võimalusel, et määrused nr 1269/1999 ja nr 822/2001 on kehtetud.

25 Esimesele küsimusele antud vastust arvestades puudub vajadus teisele küsimusele vastata.

Kohtukulud

26 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, v.a poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Esitatud küsimuste uurimisel ei selgunud ühtegi asjaolu, mis mõjutaks nõukogu 14. juuni 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1269/1999 ja nõukogu 24. aprilli 2001. aasta määruse (EÜ) nr 822/2001, millega avatakse ühenduse tariifikvoot CN-koodi 1003 00 alla kuuluva õlleodra puhul, kehtivust.

Allkirjad